

Middel besparen met vast spuitinterval met lagere doseringen

BOS'sen aangepast naar wens grote telers

Niet het interval verlengen, maar verlaagde doseringen toepassen. Dat is de wens van vooral de grote aardappeltelers in de strijd tegen phytophthora. De beslissingsondersteunende systemen (BOS'sen) zijn hierop aangepast. Drie proefboerderijen en zes grote telers testen het dit jaar.

Een BOS gaat uit van flexibiliteit bij de aardappelteler. Als vandaag op basis van de weersverwachting nog geen kritieke periode wordt verwacht, maar morgen blijkt dat overmorgen de kans op infecties toch groot is, dan moet de teler snel zijn percelen spuiten met een preventief middel. „Op bedrijven die langer dan een dag nodig hebben om hun aardappelen te spuiten, is een variabel spuitinterval soms moeilijk in te plannen”, zegt Huub Schepers van Praktijkonderzoek Plant & Omgeving (PPO). Op grotere bedrijven past het wel om de dosering van middelen aan te passen. Op proefboerderij Rusthoeve in Colijnsplaat

is vorig jaar geëxperimenteerd met het verlagen van doseringen bij een min of meer vast spuitschema. „Dat heeft een besparing opgeleverd van in totaal één tot twee volle doseringen. Dat is vergelijkbaar met de gemiddelde besparingen die de teler kan realiseren als hij het interval oprekt.”

Experimentele modules

Het Parapluplan Phytophthora heeft in het verleden onderzoek gefinancierd naar een verlaagde dosering Shirlan bij rassen met een hogere resistentie tegen phytophthora.

Dat is verwerkt in de BOS'sen, PlantPlus van Dacom en Prophy van Agrovision. Inmiddels heeft het Parapluplan ook gekeken naar de mogelijkheden van lagere doseringen bij de middelen Revus, InFinito en Ranman. De gegevens zijn ingebouwd in de BOS'sen en dit jaar werken drie proefboerderijen met deze experimentele modules.

Ongebruikelijk is dat meteen ook zes grote telers verspreid over het land dit jaar al met deze modules werken. „Dat is omdat ze erom zitten te springen”, zegt Schepers. Het Masterplan Phytophthora en Telen met Toekomst financieren de test met de modules. De telers

'Koudwatervrees weerhield me'

Henk Horryng in Zeewolde gebruikt dit jaar de experimentele module van PlantPlus, met verlaagde doseringen. „Ik had het al eens overwogen om PlantPlus te gebruiken, we hadden het systeem al. Maar koudwatervrees weerhield me, denk ik.“ Horryng werkt samen in de combinatie Horryng-Van Elderen. „We telen 150 hectare aardappelen, waarvan 30 hectare pootaardappelen en 100 hectare uien. Daarnaast nog wat peen, suikerbieten en graan. De uien en aardappelen zijn samen 250 hectare. Dat kan ik in twee dagen spuiten.“ Maar dan zijn het wel twee lange dagen, geeft Horryng toe. „We moeten dus niet klem komen te zitten met de bespuitingen. Als ik de ene dag volgens het programma nog niet hoeft te spuiten en twee dagen later moet ik acuut naar een curatief middel grijpen, dan gaat het met zo'n areaal niet goed.“ Horryng spuit niet echt op een vaste dag. „Dat deed ik voorheen

ook niet. Tot op zekere hoogte speel ik met het interval. Tegelijkertijd kies ik dit jaar voor lage doseringen.“ De laatste twee keer spoot hij 2 kg Curzate per hectare in plaats van de etiketdosering van 2,5 kg in dit stadium. Bij Shirlan denkt hij 0,25 liter te gebruiken in plaats van 0,4. „Ik zie wel in het programma dat het met die lagere doseringen sneller een vervolgbesparing adviseert. Maar uiteindelijk hoop ik met minder middel mijn gewas toch goed ziektevrij te houden. Mijn drijfveer is kostenbesparing.“ De ziektedruk was tot eind juni laag. Spannend is het bij de bestrijding nog niet, geeft Horryng toe. Maar hij denkt dat hij ook bij een hogere ziektedruk voor de lagere doseringen durft te kiezen. „Het programma zal dan adviseren om vaker te spuiten. Daar durf ik wel op te vertrouwen. Een buurman spuit er al jaren mee en heeft toch altijd prima aardappelen.“

krijgen intensieve begeleiding vanuit het project Telen met Toekomst. Op de proefboerderijen en bij de zes telers worden de aardappelgewassen goed gevolgd om de resultaten van de experimentele modules te beoordelen. „Hoe zit het bijvoorbeeld met de bescherming van de nieuwe groei? Revus, Ranman en InFinito beschermen tot op zekere hoogte het nieuwe blad, maar het is de vraag of dat bij een lagere dosering ook zo is.“ Daarnaast wordt ook gevolgd hoeveel middel de proefboerderijen en de telers besparen en hoe vaak het voorkomt dat door een verkeerde weersvoorspelling er toch sneller moet worden teruggekomen.

Risico's

Zodra wordt gesproken over een lagere inzet van gewasbeschermingsmiddelen tegen phytophthora wordt altijd fungicideresistentie als belangrijk risico genoemd, zegt Schepers. „Het zou een risico zijn als we een suboptimale dosering gaan toepassen. Dat is niet aan de orde. Het is niet de bedoeling om een halve dosering te gaan spuiten als een volle dosering nodig is. We gaan uit van een dosering die goed werkt onder de gegeven omstandigheden.“

De meeste fabrikanten geven volgens Schepers aan dat er in de etiketdosering wel speelruimte zit. „Bayer was zelf ook al bezig met verlaagde doseringen InFinito. De doseringen die op de etiketten van de verschillende middelen staan, zijn vastgesteld in proeven die zijn uitgevoerd onder hoge ziektedruk. Het zijn dus robuuste doseringen, die onder moeilijke omstandigheden nog voldoende bescherming bieden.“

Verskillende uitgangspunten

De BOS'sen kunnen uit de voeten met de verlaagde doseringen, zegt Schepers. Ondanks de verschillende manieren waarop ze de ziektedruk berekenen. PlantPlus gaat uit van de infectiekansen van de schimmel. Is het blad nog voldoende beschermd op het moment dat de weersomstandigheden gunstig zijn voor infectie, dan is spuiten niet nodig. Onder gunstige omstandigheden kan het spuitinterval oplopen tot twee weken of langer. Prophy gaat uit van de beschermingsduur van het middel en berekent aan de hand van de bescherming van de voorgaande bespuiting en de weersverwachtingen hoeveel middel moet worden toegevoegd om tot het eind van het spuitinterval beschermd te zijn. ■

'BOS maakt lage dosering mogelijk'

InFinito van Bayer CropScience is een van de middelen in het onderzoek naar de verlaging van dosering bij gelijkblijvend spuitinterval. Op het etiket staat een adviesdosering van 1,2 tot 1,6 liter per hectare. „We hanteren al geruime tijd een advies van 0,9 tot 1,6 liter“, zegt Rik Mekking van Bayer. „Waarbij uiteraard 0,9 liter geldt voor een gunstige situatie, met een lage ziektedruk en een gunstige weersverwachting. Het is een onderhoudsdosering die nog onbehandelde bladlagen toch bescherming geeft, om te voorkomen dat het misgaat als het weer onverwacht omslaat. De hoge dosering is voor extreem ongunstige omstandigheden. Maar daartussen zitten veel gradaties. Het mooie is dat nu de aangepaste BOS'sen de keuze ondersteunen. Voorheen moesten telers of adviseurs

zelf inschatten welke dosering bij de omstandigheden past. Nu kan de teler flexibeler zijn in zijn spuitmomenten en daarmee de kosten terugdringen, zonder het risico op phytophthora te vergroten.“ Gevaar voor resistentie is van de lage doseringen niet te verwachten. Mekking: „In potentie is er bij elk phytophthoramiddel kans op resistentie, want de schimmel past zich snel aan. Het gevaar is het grootst bij het spuiten met een te lage dosering op een zware phytophthora-infectie. Dat is bij dit onderzoek niet aan de orde. We hebben het hier over een preventieve inzet van producten, die alleen in lage doseringen worden toegepast onder omstandigheden waarbij de kans klein is dat infecties kunnen plaatsvinden.“